

Lausunto

28.2.2025

VN/26445/2023
VN/26445/2023-TEM-23

Oikeusministeriö,
lausuntopalvelun kautta

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto kuluttajaluotto- ja rahoituspalvelujen etämyyntityöryhmän mietinnöstä

VN/26445/2023

1. Yleiset huomiot

Oikeusministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa työryhmän mietinnöstä, joka koskee ehdotusta kuluttajaluottodirektiivin (EU) 2023/2225 ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (EU) 2023/2673 panemiseksi täytäntöön.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on ollut edustettuna työryhmässä ja osallistunut sen työskentelyyn. TEM vastaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston yleisestä tulosohjauksesta. Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on kuluttaja-asiamies.

Mietinnössä ehdotetut muutokset ovat tarpeen direktiivien panemiseksi täytäntöön. TEM pitää mietinnön mukaisia ehdotuksia kokonaisuutena arvioiden kannatettavina. Direktiiveissä jätetään monin paikoin kansallista liikkumavaraa, jonka käyttämisen arvioinnissa on otettu huomioon elinkeinonharjoittajille aiheutuva taakka, kuluttajille koituva hyöty sekä kansallisen sääntelyn yksinkertaisuus ja yhdenäisyys. TEM pitää mietinnön mukaisia ehdotuksia näiltä osin tasapainoisena ja tarkoituksenmukaisena kokonaisuutena.

2. Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano

2.1. Yleiset huomiot

TEM pitää kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanoa koskevia ehdotuksia pääasiallisesti kannatettavina.

2.3. Luottokelpoisuuden arviointi ja sopimusoikeudelliset seuraamukset

TEM toteaa luottokelpoisuuden arvioinnin olevan olennainen osa luotonantajan velvollisuuksia ja näkee tärkeäksi, että sitä koskevat velvollisuudet muotoillaan riittävän täsmällisesti ottaen kuitenkin huomioon luottosuhteiden ja niihin liittyvien riskien kirjo. On niin elinkeinonharjoittajan kuin kuluttajan edun mukaista, että luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen noudattaminen on mahdollisimman yksiselitteistä. Tällä on erityistä merkitystä ehdotetun sopimusoikeudellisen seuraamuksen vuoksi. TEM pitää kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:ään ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

2.5. Muut huomiot

TEM toteaa, että kuluttajansuojalain 7 luvun mukaisilla määritelmillä on olennainen merkitys kuluttajaluottoja koskevaa sääntelyä sovellettaessa. TEM pitää näiden määritelmien täsmentämistä kannatettavana.

TEM kiinnittää kuitenkin huomiota säännöksen perustelujen (s. 120) asianmukaisuuteen siltä osin kuin ne koskevat lisäpalvelun määritelmää ja korkeimman oikeuden ratkaisua KKO 2024:58, jossa korkein oikeus on todennut ratkaisun kohteena olevista palveluista aiheutuvien kustannusten täyttävän lainkohdan ensimmäisen virkkeen mukaisen luottokustannusten määritelmän ja siten tyystin pidetty arvioimasta näitä palveluja lainkohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuina lisäpalveluina.

Edelleen TEM tähdentää, että neuvontapalvelujen käsite ja niitä koskeva sääntely olisi uutta. Tähän nähden TEM kehottaa harkitsemaan, onko neuvontapalvelujen määritelmästä 7 luvun 7 §:n 8 kohdassa perusteltua säätää siinä määrin kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 17 kohdasta poikkeavalla tavalla kuin mietinnössä ehdotetaan. TEM pitää neuvontapalvelujen kohdalla omaksuttua kansallisen liikkumavaran käyttöä pääosin perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. TEM kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että neuvontapalvelujen tarjoamisen kieltämisessä muilta kuin määrättyä muuta toimintaa harjoittavilta voi olla kyse merkittävästikin rajoituksesta siltä osin kuin tällaisia palveluja nykyisellään tarjoavat muut kuin ne tahot, joille neuvontapalvelujen tarjoaminen on ehdotettu sallittavan. Edellä todettu huomioiden olisi TEM:n näkemyksen mukaan hyödyllistä mahdollisuuksien mukaan selvittää näiden palvelujen luonnetta, sisältöä, nykyistä tarjontaa ja suhdetta luotonmyöntöön ja -välitykseen perusteellisemmin jatkovalmistelussa.

TEM toteaa kuluttajaluottojen hintasääntelyn jatkovalmistelua silmällä pitäen, että olisi hyödyllistä selvittää tarkemmin nimenomaan ajoneuvojen osamaksukauppaluottoihin liittyviä luottokustannus- ja maksuvaikeusasioita. Edelleen TEM toteaa, että näitä luottoja koskeva soveltamisalarajaus on poikkeama kuluttajansuojalain 7 luvun yleisistä tavoitteista ja johdonmukaisuudesta. Vielä TEM tähdentää, että olisi syytä selvittää tarkoin, missä määrin hintasääntely ylipäättään jää kansallisen liikkumavaran piiriin.

3. Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosedirektiivin täytäntöönpano

TEM pitää kuluttajaoikeusdirektiivin muutosedirektiivin täytäntöönpanoa koskevia ehdotuksia pääasiallisesti kannatettavina.

TEM kiinnittää huomiota ehdotettuun kuluttajansuojalain 6 luvun 14 a §:n 3 momenttiin ja sen perustelujen (erityisesti s. 99) luonteeseen ja sisältöön. TEM katsoo, että ehdotettu säännös luettuna yhdessä sen perustelujen kanssa on omiaan antamaan elinkeinonharjoittajan velvollisuuksista kuvan, joka poikkeaa direktiivin sääntelystä, ja ohjaamaan elinkeinonharjoittajaa tiettyyn, mahdollisesti epä-tarkoituksenmukaiseen toteutustapaan. Ensinnäkin TEM huomauttaa, että elinkeinonharjoittajalla on säännöksellä asetettavissa rajoissa vapaus valita se tapa, jolla se toteuttaa peruuttamistoimintoa koskevan velvollisuutensa. TEM ei lähtökohtaisesti pidä tarpeellisenä sitä, että elinkeinonharjoittajaa lain esitöillä ohjattaisiin täyttämään velvollisuutensa määrättyllä tavalla. Toiseksi TEM korostaa sitä säännöksen perusteluissakin selostettua seikkaa, että säännöksen tarkoituksena on tehdä sopimuksen peruuttamisesta kuluttajalle helppoa. Kolmanneksi TEM kiinnittää huomiota ehdotetun säännöksen sanamuodon ja säännöksen perusteluissa annettavan toteutusesimerkin suhteeseen direktiivin 2673/2023/EU 1 artiklan 3 kohdassa eli direktiivin 2011/83/EU 11 a artiklassa selostettavaan peruuttamismenettelyyn, jossa TEM:n näkemyksen mukaan on kolme vaihetta: peruuttamisilmoituksessa edellytettävien tietojen täyttäminen tai vahvistaminen, peruuttamisilmoituksen toimittaminen elinkeinonharjoittajalle vahvistustoiminnolla ja vastaanottoilmoituksen lähettäminen kuluttajalle.

4. Vaikutustenarviointi

4.1. Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano

TEM nostaa esiin, että niiltä osin kuin ehdotusten taustalla ei ole ainoastaan direktiivin vähimmäisvaatimusten täytäntöönpano vaan ne perustuvat kansalliseen liikkumavaraan, jolla ylitetään nämä vähimmäisvaatimukset, yritysvaikutukset tulisi arvioida euromääräisesti hyödyntäen TEM:n sääntelytaakkalaskuria. TEM katsoo lisäksi, että jatkovalmistelussa olisi syytä selvittää sitä seikkaa, että

elinkeinonharjoittajille aiheutuu sekä hallinnollista taakkaa että muita noudattamiskustannuksia, kuten valvontamaksuja.

5. Muut huomiot

TEM pitää Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin ehdotettavaa muutosta tarpeellisena.

osastopäällikkö

Jan Hjelt

erityisasiantuntija

Lauri Wilenius

Jakelu

OM Oikeusministeriö

VN/26445/2023-TEM-23

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: